

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 31.5.2010
COM(2010)283 окончателен

2010/0150 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на Регламент (ЕО) № 663/2009 за създаване на програма за
подпомагане на икономическото възстановяване чрез предоставяне на финансова
помощ от Общността на проекти в областта на енергетиката**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

С Регламент (ЕО) № 663/2009 от 13 юли 2009 г.¹ беше създадена програма за подпомагане на икономическото възстановяване на Европа (ЕЕПВ) чрез предоставяне на 3,98 млрд. EUR до края на 2010 г. ЕЕПВ е финансов инструмент, чиято обща цел е да стимулира възстановяването от спада, който оказва влияние върху икономиката на ЕС, като същевременно засилва постигането на приоритетите на енергийната политика на ЕС, а именно сигурността и разнообразяването на енергийните доставки, функционирането на вътрешния енергиен пазар и намаляването на емисиите на парникови газове. Това финансиране от Общността беше разпределено по три подпрограми в областта на проекти за инфраструктура за природен газ и електроенергия; проекти за вятърна енергия от разположени в морето инсталации (OWE) и проекти за улавяне и съхранение на въглероден диоксид (CCS).

Комисията прие решенията за отпускане на финансиране за всяка от подпрограмите съответно на 9 декември 2009 г. за подпрограмите за OWE и CCS и на 4 март 2010 г. за проектите за инфраструктура за природен газ и електроенергия. В доклада на Комисията от 27 април 2010 г.² относно изпълнението на ЕЕПВ се предвижда, че през пролетта на 2010 г. ще бъдат поети задължения за почти целия финансов пакет на ЕЕПВ (3,98 млрд. EUR). При все това за сума в размер на около 114 млн. EUR няма да бъдат поети задължения в рамките на регламента за ЕЕПВ, приет на 13 юли 2009 г. В доклада се посочва, че не се очаква тази сума да се промени, но се отбелязва, че поради правни, финансови или технически причини е възможно едно или повече разработващи проекти лица да не спазят някои специфични условия за изплащането на безвъзмездните средства, така че в крайна сметка е възможно да не бъдат поети задължения за повече средства в рамките на регламента за ЕЕПВ, приет на 13 юли 2009 г. Размерът на средствата, за които не са поети задължения, ще стане известен до края на 2010 г.

Енергоспестяването представлява най-непосредственият и икономически ефективен начин на ЕС да се отговори на стратегическите цели на ЕС за борба с изменението на климата, гарантирането на сигурността на енергийните доставки и постигането на устойчиво икономическо и социално развитие. В духа на стратегията „Европа 2020“ за устойчив растеж и работни места, развитието на други възобновяеми източници и насърчаването на енергийната ефективност биха допринесли за по-екологосъобразен растеж, изграждане на конкурентоспособна и устойчива икономика и справяне с изменението на климата. Като осигурява подкрепа за тези политики Европа ще създаде нови работни места и възможности за „зелен“ пазар, благоприятстващи развитието на конкурентоспособна, сигурна и устойчива икономика.

Въпреки че е налице умерено подобрене в предвижданията за растежа на БВП за първата половина на 2010 г., прогнозираният растеж за 2010 г. остава основно непроменен на 0,7 % в ЕС. Освен това данните за промишленото производство и продажбите на дребно наред с други данни са по-малко обещаващи, а инвестициите

¹ Регламент (ЕО) № 663/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на програма за подпомагане на икономическото възстановяване чрез предоставяне на финансова помощ от Общността на проекти в областта на енергетиката.

² Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета, Доклад относно изпълнението на Европейската енергийна програма за възстановяване, COM(2010)191 окончателен.

остават слаби. Финансовите пазари също остават нестабилни и несигурни³. Като се добави и слаб пазар на труда, икономическата криза в Европа продължава и изисква бързи и ефективни действия от страна на ЕС в съответствие с политическите цели.

Осигуряването на повече финансови стимули и техническа помощ представлява ключов компонент за преодоляване на ограниченията от високите първоначални разходи и липсата на информация и за стимулиране на устойчиви подобрения в областта на енергетиката. На пазар, ограничен от преобладаващите икономически кризи и в период на предпазливост от страна на търговските банки, които генерират ниски равнища на инвестиции, съществуват допълнителни ограничения за финансирането на проекти за насърчаване на тази област на политиката. Съществуващият досега опит в Европа показва как добре насочени и добре планирани политики за финансова помощ могат да доведат до силно подобрение и успяват да оползотворят потенциала за развитие на устойчивата енергетика.

Помощта с инвестиции за устойчива енергетика може да бъде най-ефективна и от най-голяма полза, когато е насочена към общинското и местното равнище. Обновяването на жилищната енергийна мрежа, децентрализираните инсталации за възобновяема енергия, плановете за градска мобилност са дейности, които се нуждаят от извършването на голям обем работа от страна на квалифицирани хора, чиито работни места не подлежат на преместване в друга държава. Поради тази причина създаването на работни места в тази област изисква много усилия. Освен това устойчивата енергетика на местно равнище решително допринася за други политики, например социална интеграция, подобряване качеството на живот и привлекателност на местните общности за бизнеса и посетителите.

В този контекст техническата помощ и финансовите стимули биха могли да подпомогнат подготовката и мобилизирането на съществуващите структурни фондове и Кохезионния фонд в оптимална степен.

Във втория стратегически енергиен преглед⁴ Европейската комисия обяви намерението си да постави началото на инициатива за финансиране на устойчиво развита енергия в сътрудничество с Европейската инвестиционна банка и други международни финансови институции (МФИ) с цел създаване на подходящи механизми за финансиране на сериозно развитие в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници.

Предоставянето на финансова помощ чрез финансови посредници като МФИ позволява финансирането от ЕС да се използва по най-ефикасния начин и да се увеличи до максимум неговото въздействие в краткосрочен план с възможно най-големи ползи за икономическата дейност и създаването на работни места. Чрез финансирането на техническа помощ за разработване на проекти, съчетана с новаторски системи от финансови стимули (например гаранции, преференциални заеми с изгодни лихвени ставки, смесени инструменти и финансиране на проекти) може да се гарантира висок коефициент на ливъридж между финансирането от ЕС и общата мобилизирана инвестиция.

³ Междинни икономически прогнози на Комисията на 25 февруари 2010 г., Съобщение за медиите на ECFIN от 25.2.2010 г.

⁴ Втори стратегически енергиен преглед от 13 ноември 2008 г., План за действие на ЕС за енергийна сигурност и солидарност, COM(2008)781.

Тези компоненти бяха взети предвид при съставяне на настоящото предложение.

Предлага се използването на средствата, за които не са поети задължения, съгласно глава II от регламента за ЕЕПВ за създаването на финансов инструмент, предназначен за подпомагане на енергийната ефективност и инициативите за възобновяема енергия в рамките на инициативата за финансиране на устойчиво развита енергия. Финансовият механизъм ще подпомогне развитието на енергийна ефективност и на проекти за възобновяема енергия, подходящи за банково финансиране, и ще улесни финансирането на инвестиции в областта на енергийната ефективност и възобновяемата енергия, по-специално в градска среда. С оглед да се насърчат голям брой децентрализирани инвестиции бенефициерите ще бъдат общинските, местните и регионалните публични органи. Подходът ще се основава на успеха на Конвента на кметовете, подписан от повече от 1600 региона и градове в Европа.

Проектите за устойчива енергия, които ще бъдат финансирани, включват обществени и частни сгради, комбинирано производство на топлинна енергия и електроенергия (СНР) с висока енергийна ефективност и районни мрежи за отопление/охлаждане (по-специално от възобновяеми енергийни източници), децентрализирани възобновяеми енергийни източници, внедрени в местна среда, чист градски транспорт и местна инфраструктура, например интелигентни електропреносни мрежи, енергоспестяващо улично осветление и интелигентно отчитане.

Механизмът ще бъде прилаган от един или от няколко финансови посредници като МФИ. Подборът ще се извършва въз основа на доказаните способности на финансовите посредници да използват финансирането по най-ефикасния и ефективен начин. Финансовите посредници ще приведат в действие финансови схеми, които гарантират висок коефициент на ливъридж между финансирането от ЕС и общата инвестиция, за да привлекат значителни инвестиции в ЕС. Достигането на този коефициент на ливъридж е необходимо предварително условие за финансовата помощ. Финансовите посредници ще спазват прозрачни процедури на управление и докладване, за да позволят строг надзор от страна на Комисията върху използването на средствата; на тези финансови посредници няма се предоставят никакви други средства освен такси за управление или разходи, свързани с изграждането и прилагането на механизма. На последно място, преговорите с МФИ могат да бъдат осъществени успоредно със законодателната процедура, което ще улесни ранното поемане на задължение за средствата.

Съгласно регламента за ЕЕПВ механизмът се ограничава до финансирането на мерки, които оказват бързо, измеримо и съществено въздействие върху икономическото възстановяване в ЕС, повишената енергийна сигурност и намаляването на емисиите на парникови газове.

Критериите, предвидени в регламента за ЕЕПВ, приет на 13 юли 2009 г., следва изцяло да се прилагат по отношение на подбора на мерките, финансирани по този механизъм. Тези критерии включват обоснованост и техническа адекватност на подхода, обоснованост на финансовия пакет, определена степен на зрелост на проекта, степен, до която липсата на достъп до финансиране задържа изпълнението на действието и степен, в която помощта по ЕЕПВ ще стимулира публичното и частното финансиране, както и социално-икономическото и екологично въздействие. Географският баланс на проектите също следва да се вземе предвид като съществен компонент.

Настоящото предложение изцяло е в съответствие с изявлението на Комисията⁵, посочено в съображение 7 от регламента за ЕЕПВ⁶, в което отбелязва намерението си да предложи, ако е уместно, при представянето през 2010 г. на доклада си относно прилагането на регламента, мерки, които позволяват преразпределението на средства, за които не са поети задължения, към финансирането на проекти в областите на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници.

⁵ Изявлението на Комисията гласи следното: „При условие че в доклада относно прилагането на регламента, който следва да бъде представен през 2010 г. съгласно член 28 от този регламент, Комисията установи, че не би било възможно до края на 2010 г. да се предоставят част от средствата, предвидени за посочените в приложението към регламента проекти, Комисията ще предложи, ако е уместно и по балансиран в географско отношение начин, изменение на регламента, което да даде възможност за финансиране на проекти в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници като допълнение към посочените по-горе инициативи, включително и критерии за съответствие, подобни на критериите, приложими към проектите, посочени в приложението към настоящия регламент.“

⁶ Съображение 7 от ЕЕПВ гласи следното: „В случай че е невъзможно да се отделят всички необходими средства до края на 2010 г., Комисията заяви намерението си да предложи, ако е уместно, при представянето през 2010 г. на доклада си относно прилагането на настоящия регламент, мерки, които позволяват финансиране на проекти, съобразени с Плана за възстановяване, например проекти в областите на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници.“

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕО) № 663/2009 за създаване на програма за подпомагане на икономическото възстановяване чрез предоставяне на финансова помощ от Общността на проекти в областта на енергетиката

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194, параграф 1, буква в) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия⁷,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁸,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите⁹,

след предаване на предложението до националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) С Регламент (ЕО) № 663/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г.¹⁰ беше създадена програма за подпомагане на икономическото възстановяване на Европа (ЕЕПВ) чрез предоставяне на 3,98 млрд. EUR до края на 2010 г.
- (2) За част от тези средства няма да бъде поето задължение по подпрограмите, предвидени в глава II от Регламент (ЕО) № 663/2009.

⁷ ОВ С , г., стр.

⁸ ОВ С , г., стр.

⁹ ОВ С , г., стр.

¹⁰ ОВ L 200, 31.7.2009 г., стр. 31.

- (3) В духа на стратегията „Европа 2020“ за устойчив растеж и работни места, развитието на други възобновяеми източници и насърчаването на енергийната ефективност биха допринесли за по-екологосъобразен растеж, изграждане на конкурентоспособна и устойчива икономика и справяне с изменението на климата. Като осигурява подкрепа за тези политики Европа ще създаде нови работни места и възможности за „зелен“ пазар, благоприятстващи развитието на конкурентоспособна, сигурна и устойчива икономика.
- (4) Осигуряването на повече финансови стимули представлява ключов компонент за преодоляване на ограниченията от високите първоначални разходи и за стимулиране на устойчиви подобрения в областта на енергетиката. Помощта за инвестиции за устойчива енергетика може да бъде най-ефективна и от най-голяма полза, когато е насочена към местното равнище.
- (5) Поради това следва да бъде създаден финансов инструмент, предназначен за подкрепа на енергийната ефективност и инициативите за възобновяема енергия в рамките на инициативата за финансиране на устойчиво развита енергия¹¹, за да се използват средствата, за които не са поети задължения, съгласно глава II от Регламент (ЕО) № 663/2009. Този финансов механизъм следва да подпомогне развитието на енергийна ефективност и на проекти за възобновяема енергия, подходящи за банково финансиране, и да улесни финансирането на инвестиционни програми в областта на енергийната ефективност и възобновяемата енергия от местни и регионални публични органи, по-специално в градска среда.
- (6) За да се увеличи максимално въздействието на финансирането от ЕС в краткосрочен план, механизмът следва да се управлява от един или от няколко финансови посредници, например международни финансови институции (МФИ). Подборът следва да се извърши въз основа на доказаните способности на финансовите посредници да използват финансирането по най-ефикасния и ефективен начин и с най-високия ливъридж между финансирането от ЕС и общата инвестиция, за да се привлекат значителни инвестиции в ЕС.
- (7) В съответствие с Регламент (ЕО) № 663/2009 механизмът следва да се ограничи до финансирането на мерки, които оказват бързо, измеримо и съществено въздействие върху икономическото възстановяване в рамките на ЕС, повишената енергийна сигурност и намаляването на емисиите на парникови газове. Критериите, предвидени в Регламент (ЕО) № 663/2009, следва изцяло да се прилагат към подбора и допустимостта на мерките, финансирани по този механизъм. Географският баланс на проектите също следва да се вземе предвид като съществен компонент.
- (8) Тъй като точният размер на средствата, за които не са поети задължения, може да стане известен едва в края на 2010 г., индивидуалните правни ангажименти за изпълнение на бюджетни задължения следва да се поемат до 31 март 2011 г.
- (9) Поради спешната необходимост от приемане на мерки във връзка с икономическите кризи и с неотложните енергийни нужди на Съюза, разходите

¹¹ Втори стратегически енергиен преглед от 13 ноември 2008 г. , COM(2008)781.

следва да станат допустими от 13 юли 2009 г., тъй като много кандидати са поискали допустимостта на разходите да започне да тече от внасянето на заявлението за отпускане на безвъзмездни средства в съответствие с член 112 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности.

- (10) Поради спешната необходимост от мерки във връзка с икономическата криза и с неотложните енергийни нужди на Европейския съюз, настоящият регламент следва да влезе в сила непосредствено след публикуването му,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1
Изменения на Регламент (ЕО) № 663/2009

Регламент (ЕО) № 663/2009 се изменя, както следва:

- (1) В член 1 се добавя следният четвърти параграф:

„Настоящият регламент позволява създаването на финансови инструменти за подпомагане на енергийната ефективност и инициативи за възобновяема енергия.“

- (2) В член 3, параграф 2 се заменя със следното:

„Индивидуалните правни ангажменти съгласно глава II за изпълнение на поетите през 2009 и 2010 г. бюджетни задължения, се поемат до 31 декември 2010 г. Индивидуалните правни ангажменти съгласно член 22 се поемат до 31 март 2011 г.“

- (3) Член 22 се заменя със следното:

„Член 22

Средства, за които не могат да бъдат поети задължения съгласно глава II, или които стават достъпни към 31 декември 2010 г.

1. В съответствие с член 3, параграф 2 бюджетните кредити, които не могат да бъдат предмет на индивидуални правни ангажменти съгласно глава II в размер на 114 млн. EUR, и евентуално други бюджетни кредити, които стават достъпни в резултат на пълно или частично неизпълнение на проектите съгласно глава II, се отпускат за финансов механизъм в рамките на инициативата за финансиране на устойчиво развита енергия¹².

2. Финансовият механизъм, посочен в параграф 1, се прилага в съответствие с приложение II. Разпоредбите на член 23, параграф 1 не се прилагат.

- (4) В член 23, параграф 2, второто изречение се заменя със следното:

¹² Втори стратегически енергиен преглед от 13 ноември 2008 г. , COM(2008)781.

„Разходите може да бъдат допустими, считано от 13 юли 2009 г.“

- (5) Приложението се преименува на приложение I и се добавя ново приложение II:

„Приложение II

Финансов механизъм в рамките на инициативата за финансиране на устойчиво развита енергия

I. Прилагане на финансов механизъм за устойчиви енергийни проекти

Финансовият механизъм подпомага развитието на енергийна ефективност и проекти за възобновяема енергия, подходящи за банково финансиране, и улеснява финансирането на инвестиции в областта на енергийната ефективност и възобновяемата енергия от общински, местни и регионални публични органи. Този механизъм се прилага в съответствие с разпоредбите относно възлагането на задачи по изпълнението на бюджета, предвидени във Финансовия регламент и в правилата за неговото прилагане.

Механизмът се използва за устойчиви енергийни проекти, по-специално в градска среда. Това включва:

- а) проекти за обществени и частни сгради, включващи решения за възобновяема енергия и/или енергийна ефективност, включително решения, които се базират на използването на информационни и комуникационни технологии (ИКТ);
- б) инвестиции за комбинирано производство на топлинна енергия и електроенергия (СНР) с висока енергийна ефективност и районни мрежи за отопление/охлаждане, по-специално от възобновяеми енергийни източници;
- в) децентрализирани възобновяеми енергийни източници, внедрени в местна среда;
- г) чист градски транспорт за подпомагане на повишаването на енергийната ефективност и интегриране на възобновяемите енергийни източници;
- д) местна инфраструктура, включително енергоспестяващо улично осветление, интелигентно отчитане и интелигентни електропреносни мрежи, при които се използва целият потенциал на ИКТ.

Механизмът може да се използва за предоставяне на стимули и техническа помощ, както и за повишаване на осведомеността на националните и местните органи, за осигуряване на оптимално използване на структурните фондове и Кохезионния фонд, по-специално в случаите на енергийна ефективност и подобрения, свързани с възобновяемата енергия за жилищни и други видове сгради.

Бенефициерите на механизма са публични органи, за предпочитане на регионално и местно равнище, или частни субекти, действащи от името на тези публични органи. Особено внимание ще се обръща на предложения, включващи сътрудничество на тези органи с жилищни асоциации и агенции за развитие.

II. Сътрудничество с финансови посредници

Механизмът се прилага от един или от няколко финансови посредници, например международни финансови институции (МФИ). Подборът се извършва въз основа на

доказаните способности на финансовите посредници да използват финансирането по най-ефикасния и ефективен начин в съответствие с правилата и критериите, предвидени в настоящото приложение.

Финансовите посредници отговарят на съответните изисквания относно възлагането на задачи по изпълнението на бюджета, предвидени във Финансовия регламент и в правилата за неговото прилагане, по-специално що се отнася до правилата за възлагане на поръчки, вътрешния контрол, отчетността и външния одит. На тези финансови посредници не се предоставят никакви други средства освен такси за управление или разходи, свързани с изграждането и прилагането на механизма.

Подробните срокове и условия на механизма, включително наблюдението и контрола, се посочват в споразумение/я между Комисията и финансовите посредници.

III. Условия за финансиране и критерии за подбор и допустимост

Механизмът се ограничава до финансиране на мерки, които оказват бързо, измеримо и съществено въздействие върху икономическото възстановяване в ЕС, повишената енергийна сигурност и намаляването на емисиите на парникови газове.

Дължимо внимание ще се отделя на достигането на значителен коефициент на ливъридж между общата инвестиция и финансирането от ЕС, за да се привлекат значителни инвестиции в ЕС. Публичните органи, които се ползват от финансирането, трябва да отговарят на следните условия:

- а) те са поели политически ангажимент за смекчаване на изменението на климата, включително ясни цели;
- б) те се разпореждат с инвентаризация на емисиите и разработват многогодишни стратегии за постигане на целите си;
- в) те приемат да носят публична отговорност за напредъка в общата си стратегия.

Мерките, финансирани по механизма, отговарят на следните критерии за подбор и допустимост:

- i) обоснованост и техническа адекватност на подхода;
- ii) обоснованост на финансовия пакет за цялостната инвестиционна фаза на действието;
- iii) географски баланс на проектите;
- iv) степен на зрелост, определена като достигане на инвестиционния етап и свързана със значителни капиталови разходи възможно най-скоро;
- v) степен, до която липсата на достъп до финансиране задържа изпълнението на действието;
- vi) степен, в която помощта по ЕЕПВ ще стимулира публичното и частното финансиране;

- vii) количествено социално-икономическо въздействие;
- viii) количествено екологично въздействие.“

Член 2
Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател